

Ein kommunuskipan, ið javnsetir borgararnar

– Allir borgarar skulu verða eins fyri í vælferðarsamfelagnum, líka mikið, hvar í landinum teir vilja búseta seg - og kommunur skulu ikki tvingast at leggja saman, men arbeiða í náttúrligum størri eindum, sigur Javnaðarflokkurin í uppskoti til nýggja kommunubygnað

EIRIKUR LINDENSKOV

– Allir borgarar í landinum skulu fáa somu møguleikar, hvar í landinum teir enn búgva. Hetta hevur verið høvuðsendamálið við uppskotinum til nýggjan kommunubygnað, segði Hans Jørgensen tá Javnaðarflokkurin í gjár hevði tíðindafund í samband við landsstevnuna, flokkurin hevur hildið um vikuskiftið.

Javnaðarflokkurin setti í fjør ein arbeiðsbólk at gera uppskot um framtíðar ætlan floksins á kommunuøkkinum, og samtykti landsstevnan uppskotið, sum lagt varð fyri stevnuna friggjarkvöldið.

– Galdandi kommunuskipan, sum er frá 1872 við smávægis broytingum, er ikki hóskandi longur, segði Hans Jørgensen, sum hevur

verið formaður í arbeiðsbólkinum.

– Tí hevur flokkurin ásað, at okkurt annað má gerast. Tosið um kommunusamanning er eisini farið alt ov vítt, og hava vit tí miðað eftir at finna eina loysn, sum ikki krevur, at kommunur leggja saman, men sum samstundis heldur ikki forðar fyri hesum, segði hann.

Javnaðarflokkurin sigur í uppskotinum, at flokkurin hevur góðkent og stuðlað viljanum hjá føroyingum at skipað seg í bygðasamfelað.

– Hugsjónin góðtekur sjálvsagt ikki, at samfelag okkara verður skipað bert út frá praktiskum, búskaparligum sjónarmiðum, segði Jóannes Eidesgaard, formaður Javnaðarfloksins.

Skal bygðasamfelaðinum

verða lív lagað, so verður neyðugt stóðugt at skipa lívsustøðurnar hareftir, tí vit fara ongan tíð at góðtaka, at Føroyar verða byttar upp í fyrsta og annanflokks menniskju - tey, ið hava alskins tilboð til útbúgving, arbeiði, mentan og heilsuliga og almanna umstøður og so hini.

Havast skal í huga, at ein fyrirtreyt fyri trivnaði í samfelagnum er, at rimiligt aldurshýi er í fólkinum, at javnvág er í arbeiðshýi og arbeiðstilboðum til øll arbeiðstøk, og at tey, sum eru uttan fyri arbeiðsmarknaðin - børn, gomul og óarbeiðsfør - eisini eru ein náttúrligur partur. Arbeiðstilboð skulu vera bæði innan fiskivinnu, handverk, ídnað, umsiting, undirvísing og á sosiala økinum, stendur í uppskotinum hjá Javnaðarflokkinum.

flokkinum.

Flokkurin sigur víðari, at sum samfelagið hevur ment seg tey seinastu 100 árin, hevur tíðarhóskandi lóggávur ikki fylgt við. Úrslitið er, at nógvar góðar skipanir stóga upp, gerast stívnar og ójavnar fyri borgararnar ymsa staðni í landinum, tí tær eru drignar upp í ein vavgreyt millum ymsar myndugleikar.

Hans Jørgensen sigur, at uppskotið hjá arbeiðsbólkinum var at hyggja at kommunuskipanini, og tí hevur bólkurin hildið seg til tey málini, sum í verandi skipan eru samantvinnað í bæði lands- og kommunuupp-gávur.

Javnaðarfloksins avgjörda stóð er, at greiður skilnaður skal vera ímillum lands- og kommunuupp-gávur, og hevur flokkurin tí tikið fram:

- 1) tað, ein kommuna figgiarliga og umsitingarliga einsamall til fulnar eigur at røkja í nærumhvørvinum
- 2) tað, sum er landsupp-gáva, men har umsitingin náttúrliga hevur heimarrætt í einum størri avmarkaðum øki.
- 3) tey mál, sum eru landsupp-gávur og eiga at miðskipast, men hava umsitingardeildir við ávisum myndugleika úti í økinum
- 4) mál, sum fult og heilt eru

Umboð av Tveroyri tosa við skrivara Javnaðarfloksins

Mynd: Álvur Haraldsen

Hans Jørgensen hevur verið formaður í arbeiðsbólkinum, sum hevur tilevnað uppskotið landsupp-gávur.

Uppgávurnar, har ábyrgdin og allur myndugleikin er hjá kommunustýrinum, verða

a. at fyrirreika, standa fyri, ella saman við øðrum lut-taka í vinnuskapandi virksemi í heimaumhvørvinum.

b. at skipa kommununa tekniskt (vegir, kloakkir, vatn, byggi- og býarskipan o. t.)

d. at bygja og umsita havnir og lendingar

e. trivnaðarmál (mentanarvirksemi, ítróttur, spællátt, íbúðartilboð, bygðarhús og alt, sum kann hugsast at skapa trivna í kommununi)

f. áseta skattaprosent sam-bært figgiarættan galdandi fyri omanfyri nevndu øki

Skúlamál, heilsumál og almannamál, sum sum eftir verandi skipan eru partvís felagsmál, verða landsmál burturav.

Jóannes Eidesgaard heldur ikki, at nýggja skipanin fer at økja almennu umsitingina, men hann vísir á, at skipanin fer at flyta størv

ur meginøkkinum út á lokalu økini.

– Hetta er eisini sum liður í arbeiðinum fyri at fáa hægri størv út á lokalu økini. Tað er heilt náttúrligt, at skal tað verða eins liviligt allastaðni í landinum, so krevur tað eisini eitt ávíst býti av arbeiði kring landið.

Men uppskotið hjá Javnaðarflokkinum leggur upp til samstarv, tí kommunur nara fara at arbeiða í felag um ymsu upp-gávurnar, sigur Hans Jørgensen. Hann leggur dent á, at talan verður ikki um at noyða kommunur at leggja saman.

– Vit kunnu enn ták hava fleiri kommunur, enn vit hava í dag, men samstarvið kann føra til, at kommunur náttúrliga leggja saman, sigur Hans Jørgensen.

Orsøkin til, at skúlaøkið ikki verður ríkið av kommununum er, at allir landsins borgarar skulu hava sama møguleika til útbúgving, og orsøkin til at smábarnans-ing er lógð saman við skúlaøkkinum er, at Javnaðarflokkurin metir smábarnans-ing at vera ein uppalingarspurning.

Í Sosialinum í morgin verður nærri greitt frá uppskotinum hjá Javnaðarflokkinum

Mynd: Álvur Haraldsen

Reyði tráðurin í føroyskum politikki

Samtykt frá eykalandsstevnu Javnaðarfloksins í Trongisvági 7.-8. november 1997

Javnaðarflokkurin hevur á eykalandsstevnu við-gjört stóðu landsins og stóðuna hjá føroysku kommununum.

Landsstevnan tekur undir við uppskotinum til kommunuskipan, sum floksins kommunubólkur hevur latið úr hondum.

Javnaðarflokkurin setur sum sítt fremsta mál at bota munandi um korini hjá pensjónistum, sum bert hava fólkapensjónina at liva av. Hetta skal gerast við at hækka »serligu við-bótina« hjá pensjónist-um og við at menna samhaldsfasta. Fólks um eru undir 67 ár og fáa

fólkapensjón, skulu eisini hava rætt til útgjald úr Samhaldsfasta.

Flokkurin ásað, at eldrrætt eigur at verða styrkt og fleiri sambyli verða útvegað, so tørvurin á røktartilboðum minskar. Korini hjá barnafamli-jum verða bót, og barns-burðargrunnurin skal eisini fevna um privata arbeiðsmarknaðin. Barns-burðarfarloyvið skal leingjast, og barnafrádrátturin skal verða latin, til barnið er 18 ár.

Útbúgvingarstuðulin skal hækka og láns-mø-guleikarnir skulu bætast, so eingin setist aftur av figgi-arligum orsökum. Øll, sum fáa sær eina mið-

námsútbúgving, skulu hava rætt til stuðul.

Bøtt verður munandi um korini hjá teimum við skerdum møguleikum, og menningartarndum verður útvegaður tryggingur bústaður.

Skatturin hjá lág- og miðalinntømu eigur at verða lækkaður.

Landsstevnan leggur áherðslu á at røkja og gagnnýta fiskastovnarnar og skynsamasta hátt. Flokkurin heldur fast um, at útróðrarbátar undir 15 tons skulu fiska frítt. Fisk-idagaskipanin skal grund-leggjandi endurskoðast og keyp og sølu av fiski-dögum skal takast av.

Fiskiskipaflotin verður endurnýggjaður eftir eini miðvísi skipan - galdandi í 10 ár. Ístaðin fyri verandi veiðiorku skal byggjast ein floti, sum ikki bara kann veiða men eisini kann hægriða fong-in til bestu góðsku. Gomul orka fer úr flotanum, samstundis sum nýggj skip verða smíðað.

Miðað eigur at verða eftir, at sum mest av fiski-telfinginum kemur upp á land og verður virkað her á landi.

Landsstevnan leggur dent á at bota um livikori-ni og vinnumøguleikar-nar í útjáraðarøkinum, so øll hava javnbjóðis kor og

vinnumøguleikarnar í útjáraðarøkinum, so øll hava javnbjóðis kor at liva undir.

Landsstevnan mælir frá at privatisera almennar stovnar, almenna bankan, almennu landsjórðina og mælir frá privataru spekulati-ón í okkara felags til-feingi.

Landsstevnan er samd um, at politiska frælsið er treytað av búskaparligum frælsi. Samstundis ásað, at landsstevnan, at tíðin nú er búgvin til at viðgera okk-ara ríkisráttarlugu viður-skifti og vil taka stig til at sett verður ein stjórn-mál-anevnd.

Landsstevnan mælir til,

at Javnaðarflokkurin setir sær fyrri, at heima-stýrislógin verður avloyst av eini sjálfstýr-islóg.

Landsstevnan stuðlar tingmanning floksins í sjónarmiðum um, at virki hjá Fiskavirkning, sum liggja still, skulu seljast øðrum, og at miðsavnanir virksemið hjá Fiskavirkning ikki eigur at halda fram.

Í samband við at fløg-ustuðulin sambært lóg fellur burtur komandi ár, skal skipast so fyrri, at hetta ikki má hava óhepna ávirkan á vinnu-møguleikarnar kring landið.